

Res de nou a l'Oest

EN EL RETORN DE MACIÀ

Sigui benvingut entre nosaltres Francesc Macià, de retorn del seu exili. Des del MIRADOR l'hem vist que arribava; i una multitud al seu voltant i, enllà, tot un poble.

La venerable figura de l'ancià, llavors, s'ha magnificat i esdevenia un símbol. Era l'home que ha nodrit el seu ànim de les virtuts més substancials de la ciutadania; i, si és possible d'ultrapassar la pròpia valor, per comunió amb les idees bàsiques de

I, de fet, és així. Es perquè ha estat cavaller servent d'aquest ideal de Catalunya que resum aquests tres de justícia, veritat i llibertat, que Francesc Macià arriba entre nosaltres, de l'exili. Tot el seu valor consisteix en el fet que no s'ha apartat mai d'aquest punt on convergeixen totes les nostres voluntats. En retre-li homenatge, el nostre poble entenia retre'l a l'esperit de concòrdia que ell representa; i l'aplau-

Els Dijous — Blancs

Sovint esdevé als missioners, que llurs salvatges feligresos s'enderien a pendre'ls per uns grans màgics. Ho farà avinent l'anècdota que segueix, la qual va escaure's en terra de zúls.

Els havien observat que el blanc—un missioner holandès—s'endossava, cada cop que plovia, una mena de capa màgica. En realitat era un senzill impermeable. Però la mentalitat supersticiosa dels negres cregué a tot creure, no pas que el bon pare s'abrigués a causa de la pluja, sinó que l'abrigall n'era la causa prodigiosa.

Refiats en aquesta creença, una vegada que regnava un terrible éixut en llurs camps, enviaren al sant baró un propi de la part del rei, transmetent-li uns ordres severes de no trigar més a vestir-se la capa de fer ploure. Foren inútils les protestes del missioner, arribat a presència del sobirà de la tribu.

Al capdavant de molt parlar, per tal de dissuadir-los de llur error amb fets, ja que no hi valien paraules, va posar-se l'impermeable meravellós. Ara veurien, va dir-los, si feia o no feia ploure. I volgué la casualitat que plogués. Ja tenim els negres més convençuts que mai, i el missioner esborronat, mig mort.

Al cap de dos anys, com no plogués i els camps en patissin, el sobirà, amantent al bé dels súbdits, reiterà aquella ordre de posar-se la capa talismànica al pobre pastor. I aquest, de nits, no tingué més remei que fugir a la callada, a riscos d'ésser pres i supliciats a cor que vols, cor que desitges.

I, si hem d'ésser francs, això que passa als pobles de pell negra, també esdevé per l'estil a d'altres d'epidermis més clara, sigui groga, bruna o del tot blanca. I con-jessem que l'anècdota se'ns ha acudit per associació d'idees, davant de certs imprudents alegrois de La Veu de Catalunya i del minúscul Diari del Migdia, a propòsit del nomenament del senyor Ventosa i Calvell, ministre d'Hisenda. Nosaltres serem els primers de creure que aquest polític coneix—en la mesura que poden conèixer-se, és a dir, ben poc—els misteris de l'economia i de les finances. Almenys no li falta pràctica per diversos i, a voltes, difícils, Consells d'Administració. També no tenim cap raó per creure que ell no vulgui lluir-se, si li ho permeten els companys i les circumstàncies.

Però quan volen assegurar-nos els dos rotatius (més aviat són un i mig) que l'alça de la pesseta, produïda tan arran de l'elevació del senyor Ventosa a la cariera d'Hisenda, que fins el va precedir d'uns pocs dies; quan volen convèncer-nos que el senyor Ventosa s'ha posat la capa màgica, aleshores nosaltres sentim una certa angúnia pensant en el patir per dintre d'aquest ministre d'Hisenda, que més s'estimaria que no el lliguessin a la capriciosa pesseta, ara per ara, ni li atribuïssin miracles que no són seus.

X. Y.

Castanyes al Consell de Ministres

En el número anterior publicàvem dues historietes del ministre del govern Berenguer, senyor Tormo, amb les quals no queda pas exhaurit, ni de bon tros, l'anècdota d'aquest extraordinari ministre.

Una de les moltes aficions del senyor Tormo és la de menjar castanyes. Tan aficiat hi és, que un dia no tingué inconvenient a menjar-ne una abundant quantitat en ple Consell de Ministres. Tots els companys de gabinet el miraven de cua d'ull, però ningú no gosava dir-li res. Finalment, però, quan la catifa ja estava plena de pel·lotes, el duc d'Alba no pogué resistir més la temptació de fer-li notar que aquell lloc i ocasió no eren potser els més indicats per a menjar castanyes.

—Francamente, señor Tormo...—va dir-li amb un gest significatiu.

El nostre home va entendre-ho ben al revés.

—¿Quizá quiere una?

I una trista castanya va partir de les mans del senyor Tormo, va fer una graciosa corba sobre la reunió i va anar a caure a la falda del duc d'Alba.

Il·lusions vanes

Les anècdotes del senyor Tormo són inextinguibles. L'altre dia—tres dies abans de la dimissió del gran «movilizado»—va anar a veure'l un opositor, per demanar-li que convoqués unes oposicions. El ministre va al·legar que, prèviament, calia que es publicés un nou pla d'oposicions.

—I quan es publicarà?

—Oh! Té dues parts: l'una es publicarà de seguida; l'altra la publicaré d'aquí dos anys.

Es devia pensar ésser ministre tota la vida.

El do de l'oportunitat

Això era a l'enterrament del pintor Canals. El senyor Pere Casas Abarca, president del Círcol Artístic, va pujar al pis. La primera persona coneguda que va trobar fou un conegut concertista, soci de l'Artístic i íntim amic d'En Canals.

—Escolti—li va dir En Casas Abarca—, em sembla que com a president que sóc del Círcol Artístic i venint en representació de l'entitat, el meu lloc és a la presidència del dol.

—Què vol que li digui, jo? Miri, parli'n amb la família; em sembla que és la millor cosa que pot fer.

—Oh, és que no conec ningú. Si vostè m'hi volgués presentar...

I el músic presentà el president del Círcol als fills d'En Canals, i aquí acabà la seva intervenció.

Un cop fetes les presentacions, En Casas

Abarca formulà el seu desig i, per seguir enraonant d'algun cosa, preguntà als fills:

—I vostès també són pintors?

Davant de la resposta negativa dels interrogats, afegí amb aquella sinceritat que fa fer les planxes:

—Els felicito.

Unes tortugues

En Josep Maria Roviralta, un dia d'aquests, es presentà—diuen—a casa seva amb unes tortugues. Però tortugues de debò, vives, no pas d'aquelles tortuguetes de plata com la que Conxita Supervia duu penjada al coll i en regala d'iguals a les seves amistats.

La presència d'aquells animals sembla que no fou gens del gust de la mare del conegut industrial i rotari.

Li semblà que en una casa esplèndida posada i ben endreçada, les tortugues no hi afegien cap nota de valor, sinó que només hi desentonaven i hi anaven a fer nosa. Però es veu que conservar les tortugues devia ésser un desig o un compromís molt fort per En Roviralta, perquè hagué de recórrer a aquest argument suprem:

—Miri, si no les vol a casa, les hi hauré de posar un pis al carrer d'Aribau.

Estil imperial

En què fa pensar l'encapçalament de la nota del senyor Cambó, llegida a l'àpat dels regionalistes espanyols, que ha tingut lloc a Madrid?

«Amigos de Aragón y de Levante, de Castilla, de León y de Galicia, de la Mancha y de la Rioja, y de Navarra, Andalucía y Extremadura, a todos mi saludo más cordial.»

En què fa pensar? Suscita un món de reminiscències: els maons assiris, on amb escriptura cuneiforme, llegiu els decrets dels despotes milenaris; els tacsos dels tsars; les pastorals dels bisbes; algun fragment del teatre de Calderón, etc.

Estil napoleònic

Segueix la famosa pastoral:

«Habéis sido los primeros que, al decidir extender MI actuación de modo definitivo por tierras de España, habéis querido luchar a mi lado. Esta prueba de confianza os dará siempre un derecho a ser los primeros en mi afecto y a ser los escogidos para rendir el máximo esfuerzo en la lucha.»

Hom pensa en la primera proclama de Napoleó a les tropes d'Itàlia:

«Soldats, esteu sense menjar, sense cobrir, etc.... Davant vostre s'obren les planes més riques del món...»

O bé en la literatura del caudillo, ex-emperador del Paral·lel.

Estil casolà

«...mi único propósito, al coger mi lápiz...» El senyor Cambó, per tal d'equilibrar el to inflat, un pensament grotesc, de les seves quartilles, fa present al seu auditori d'Aragó i de Llewant, de Castella, de Lleó i de Galícia, etc., etc., que això ho escriu amb llapis.

No hi ha dubte que aquest detall canvia molt la qüestió. Les coses, escrites amb llapis, no prenen tanta d'importància. Tot plegat no ha estat més que una facècia entre amics.

La levita del barber

Tothom sap la història del barber de Gràcia, que va deixar la seva levita a un amic, portador de penó a la processó de Corpus. A cada cantonada el barber deia a crits a l'altre:

—No miris prim; fes com si fos teva; no hi fagis miraments; no tinguïs por que se't taqui..., etc.

El senyor Cambó usa per l'estil amb el senyor Ventosa i Calvell:

«Mi saludo a Ventosa, a quien por mi culpa, le ha caído la pesada carga de la cartera de Hacienda.»

Fent casa

A l'Assemblea d'Acció Catalana, M. R. i T. va demanar que, si el partit anava a la fusió amb Acció Republicana, li deixessin a ell i a quatre fidels seus l'honor de continuar amb el nom del partit dissolt.

—Deixeu-me aquest hortet—va exclamar, —deixeu-me aquest reconet, per a conrear-lo; i quan, cansats de folles aventures, tornareu com el fill pròdig, us rebrem amb els braços oberts.

Veient el darrer número de La Ciutat, n'hi ha que diuen que, al mig de l'hortet, M. R. i T. vol construir-hi una font monumental amb Macià a dalt.

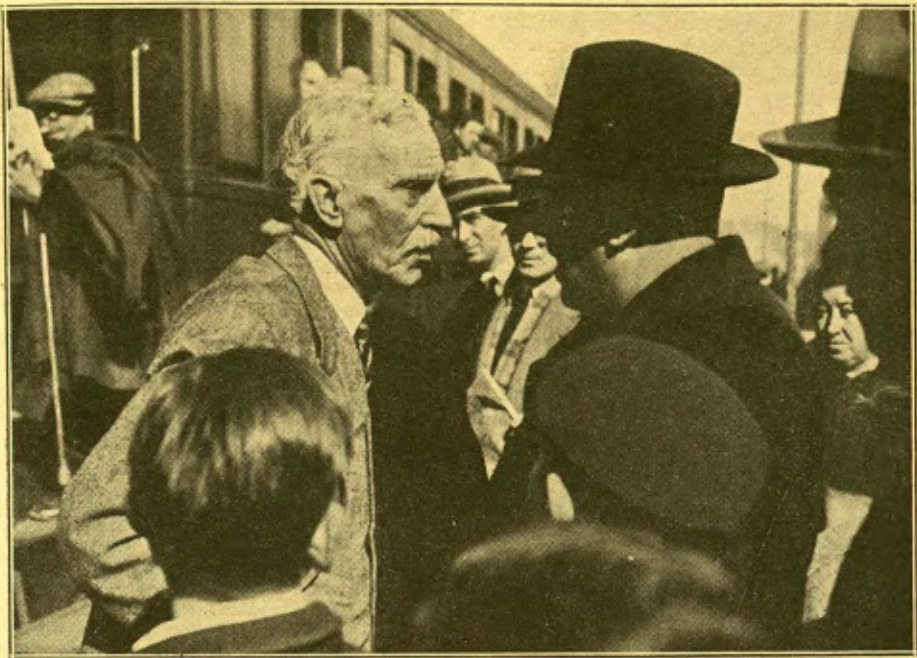
Gasiveria catalana

En una reunió donada a casa d'una respectable vídua, coneguda per la seva gasiveria, malgrat les atencions socials que procurava complir esplèndidament acoblant relacions a casa seva, es parlava dels vestits.

La vídua esmentada feia remarcar la bondat de la roba dels vestits de la seva filla, una noia de quinze anys que començava a lluir i figurar, però aprofitant les robes del temps de la joventut de la seva mare.

—Aquesta roba tan bonica—deia—, aquí on la veuen, té més de trenta anys.

—Encara que em digués més—va dir En Pujols.

dignitat humana, es supera a si mateix. Macià havia superat Macià. Havia desaparegut l'individu davant de l'home representatiu. Perquè Macià vol dir tot això: rebeldia contra la injustícia; elegància moral menyspreant les trapelleries; bondat; valentia; fermesa.

I quan un home aconsegueix encarnar aquests valors, transcendeix d'ell mateix. Adhuc, amb una meravellosa puixança, dissol l'egoisme dels altres. No tan solament és allò que és, sinó allò que representa.

Macià simbolitza la santa rebeldia: allò que no transigeix amb la que creu injustícia, que no hi pacta, que no vol trobar l'excusa dels compromisos personals, ni les invencions enginyoses dels flacs de coratge destres a defugir els sacrificis imposats per la dignitat. És la religió de la dignitat. La dignitat absoluta, per damunt de tot; que no recula davant l'holocauste de la vida o la fortuna.

L'elegància moral; el joc net; l'horror a l'enganyifia; i el culte de la sinceritat, el gran estímul de l'amor i de la comprensió entre els homes. I si no és per tal de fer una humanitat més amable i comprensiva, què seria la política? Per això, en el cas de Francesc Macià, s'ha donat la següent paradoxa: que tot i ésser blasmat per molts com a predicador d'odis, en realitat hagi provocat, enllà de l'Ebre, les primeres manifestacions d'entusiasme i d'afecte a la nostra causa catalana, aleshores que en un míting, Alcalà Zamora va anomenar-lo amb veneració en mig d'aplaudiments d'homenatge d'una gernació no catalana. I és que la pròpia veritat, ingènua o meditada, mai no genera odis. I l'aplaudiren perquè no era tortuós; no pretenia enganyar ni enganyar-se, i no creia en altra cordialitat que en la que és filla de la llibertat, ni en altra estimació que en la que es basa en un mutual respecte.

La bondat, finalment, Macià, durant l'exili, ha soplujat els perseguits per la justícia i per la força.

Macià és tot això: cadascú veu en ell un exemple, una aspiració encarnada. La figura dels patriotes, que viuen dins del món de l'honor, es reflecteix dins el cor de cadascú, i ens compensa de la grisor de l'existència automàtica i quotidiana. El seu record ens ennobleix i ens esperona.

* * *

Per això l'arribada de Macià—malgrat d'ésser-hi, en cos o en esperit, tot un poble—tenia aquella efusió íntima de festa familiar. «Es l'«Avi»—sentíeu dir—que torna!» Es a dir, una persona sentida molt a prop per cadascú dels que havien anat a rebre'l. Cadascú podia figurar-se que Macià retornava per a ell; tots l'anaven a rebre, perquè el retorn d'aquell home era el de molts ideals i moltes aspiracions sentides al fons del cor de cadascú. Cadascú anava a rebre el «seu» Macià. Les simpaties individuals convergien en una veneració unànime; i, si analitzàveu aquella veneració, hi trobàveu la individualitat de cadascú.

Potser i tot hi havia algú que anava a rebre tant el «seu» Macià, que, per una gelosia, escriu d'amor, hauria volgut que no fos dels altres.

Però avui, a casa nostra, sentim necessitat, no d'allò que desuneix i separa, sinó d'allò que ens fa més units i més catalans. Dintre els límits de les coses humanament possibles, cal que les divisions siguin les mínimes i, encara, per damunt d'elles hi hagi alguna cosa que sigui—per usar una fórmula consagrada—única i indivisible: el sentit de Catalunya. La sensació que tots els matisos i temperaments responen a una mateixa cosa i ragen d'una sola deu. I que totes les nostres divergències i discrepàncies no tenen altra raó d'ésser que una emulació noble de servir tan bé com un hom entengui i pugui els interessos de la nostra terra, per tal com es senten identificats amb la justícia, la veritat i la llibertat.

dien perquè, en aquests moments, ell, com ningú, simbolitza el denominador comú de totes les divisions més o menys profundes, i, a la inversa, els aplaudiments a ell dirigits no reforcen tal o tal altre, sinó que donen més viror a tots plegats i a cadascun de nosaltres. I no tan solament als presents, sinó als absents, i, adhuc als que, negant-lo aparentment, han d'acceptar, al fons de llur cor, allò que ell simbolitza.

Es per això, perquè sou el Macià de tots, que MIRADOR us dona la benvinguda; i perquè essent el Macià de cadascú, teniu prou força de cohesió per a poder fondre les voluntats individuals en una de global. Així són els homes representatius. Tot vós viviu dins la noblesa del vostre gest, el reialme del vostre símbol. I quan, anys a venir, el temps haurà engolit molts personatges que avui diríeu de primer rengle i aplanat moltes divisióries, avui alteroses serralades, encara veurem, veuran els nostres fills i els nostres néts, la figura de l'«Avi» a la claror de la història.

Benvingut siau!

ELS JOVES MINISTRES

—Si l'estufa no acabés el carbó, encara fariem la nostra segona joventut.

I E L T E A T R E

LES ESTRENES

Millàs-Raurell: La mare de Håmlet (Romea)

Es de pensar que, presentant-nos la seva obra amb un títol tan ambiciós com el que li ha posat—que per força ha de menar-nos a comparacions, el resultat de les quals ens permetem suposar que ja comptava que era ben difícil que li fos favorable—, Millàs-Raurell s'ha volgut sotmetre a un amenaçador *handicap* que havia de pesar damunt d'ell d'una manera formidable.

Però, per altra banda, és quasi segur que aquest autor ha pensat ja també que per escriure una mare de Håmlet, posant al davant nostre de bell nou aquest personatge amb tot el caràcter i amb tota la força que li donà Shakespeare, caldria ésser Shakespeare mateix. Per això hem de creure que, malgrat el títol que ha posat a la seva nova obra, Millàs-Raurell no s'ha proposat de cap manera donar-nos una re-creació d'aquell tipus, sinó que ha volgut assenyalar-nos només allò que emparenta—per bé que de molt lluny—la seva Irene, tràgicament frívola, amb aquella Gertrudis reina de Dinamarca, tràgicament apassionada: la concupiscència en què es troben enfonsades; l'una i l'altra havent de sentir de llavis del seu mateix fill el blasme i la vergonya de llur pecat.

Però en el cor d'aquella Gertrudis shakespeariana hi ha encara alguna cosa de bo; alguna fibra que reaccionarà sota l'efecte d'una apel·lació greu i vibrant com la de Håmlet; podrà despertar-se en ella el seu sentiment de mare. En mostrar-li el seu fill la ignominia en què viu, ha pogut estremeir-se; ha pogut obrir els ulls fins al fons de la seva ànima per veure-hi «aquel·les taques negres i inesborrables per mai més» que l'horroritzen; ha pogut penedir-se. El seu dolor ha estat ben diferent del d'Irene en sentir-se retreure els estralls del temps damunt del seu cos, que és la única cosa que ha afectat a aquesta d'una manera real; la única cosa que de totes les turpituds, de totes les desgràcies, de totes les malvestats que li ha descobert el seu fill, ha deixat arribar fins al seu cor. Gertrudis és immortal perquè els seus sentiments són profunds; Irene és superficial, i d'això pervé la seva amorositat. Malgrat que els seus pecats agafin més importància als nostres ulls, Gertrudis és més a la vora de la redempció que no Irene, la tràgedia de la qual és més

desolada i terrible per l'eixarxament i la buidor en què es troba la seva ànima que no pas la tràgedia d'aquella, en l'ànima de la qual quedarà sempre algun recó on fer brillar una petita guspira de sentiment i d'emoció d'alguna noblesa.

I no tan sols aquest personatge central de l'obra, sinó tots els altres que en ella intervenen, com el mateix Ernest, fill d'Irene, home actiu, decidit i sencer, que ens resulta, en veritat, ben diferent d'aquell in-

Millàs-Raurell, per F. Callicó

decís i cogitatiu Håmlet que se'ns presenta ja a les primeres paraules obsessionat per la idea del suïcidi i espantat davant la necessitat d'obrar; no tan sols els camins que han seguit els esdeveniments fins a posar-nos en presència de l'acció, sinó tota la marxa d'aquesta, corrobora la nostra impressió que allò que tenen de comú Gertrudis i Irene ha estat el punt de partida, no d'una glossa i un descabellament i un eixamplament de tot allò que en la tràgedia de Shakespeare queda apuntat, sinó d'una creació ben pròpia en la qual Millàs-Raurell ens ha donat un drama intensíssim i d'una gran qualitat tan teatral com literària, per bé que per nosaltres aquests dos conceptes són completament idèntics.

Els caràcters que se'ns presenten en *La mare de Håmlet* són d'una veritat i una exactitud colpidores. L'autor de *La Llotja* se'ns presenta una vegada més amb el seu pessimisme decorat i amarg, treballant en profunditat i arribant al moll de l'os dels personatges, sense cap falla i tot dins la lògica més estricta de cada psicologia. Irene és una creació de primer ordre tots tres actes, però culmina en la patètica escena de l'acabament quan, després de les violentes paraules del seu fill Ernest, que volia arrencar-la de la mentida amb l'horrible veritat que li ha posat al davant, accepta tota la baixesa i tota l'abjecció per tal de no haver de renunciar a la seva falsa felicitat. El joc escènic—les entrades i sortides, el repartiment de les escenes, el diàleg, els cops d'efecte—, portat amb tota la seguretat i amb la més justa gradació. El llenguatge, correctíssim, però sense pedanteria. La interpretació, excel·lent per part de la senyora Vila, la qual sabé treure magníficament el seu paper; també el senyor Davi, encara que ens sembla que no tenia prou estudiad el seu. Els altres actors, justos i correctes. Hem de remarcar especialment la senyora Morató en la seva Angela Sastre, i el senyor Ventayols, que fa un Pauli excel·lent.

Enriquant d'una manera notable la massa anodina decoració del primer i del segon acte—no parlem de la del tercer, senzillament lletgíssima—, veiem dos quadros de cavallet amb un paisatge cada un. Es cosa de dir que tota la presentació en quedava ennoblida. Un era de Rafael Benet i l'altre de Francesc Labarta.

JOAN CORTES

Teatre Català ROMEA

Companyia catalana VILA-DAVI

Cada dia, el triomf de Millàs Raurell,

La mare de Håmlet

Protagonista: MARIA VILA

Direcció: PIUS DAVI

Teatre Català Novel·lats

Companyia catalana, direcció: CARLES CAPDEVILA

Demà, divendres, debut de

ROBINNE

Dilluns, 2 de març, estrena de la darrera producció de JOSEP MARIA DE SAGARRA,

La perla negra

El ballarí John Bux

John Bux —l'excel·lent ballarí català que actua a l'Edèn Concert— s'ha compost un tipus que participa mig de Buster Keaton i mig dels estudiants d'Oxford o de Cambridge. I que té alguna cosa del *clergyman*, també. Un tipus *ahuri* i inefable. Tot molt *cocasse* i molt internacional. Quant al rostre, el del nostre home és completament impassible. Hi ha diversos parers sobre el gest facial dels ballarins. Félix Rosan, el creador del Pierrot de *Détresse*, vol que el ballarí sigui també un mímico, un emul de Séverin. (Tots els muscles del seu rostre concorren a traïr l'ànima adolorida), ha dit Francia-Rhol de Rosan. Per contra, molts crítics, partidaris de dreçar la plàstica contra l'expressió, han reprotat a Palucca, una singular dansarina alemanya que ha actuat recentment a la Sala de Iéna de París, l'excésu expressionisme que crea amb la mímica del seu rostre.

No siguem partidistes. I adoptem l'actitud que cada cas particular aconsella. Al ball espanyol, per exemple—essencialment foc i sang, passió i ànima, vehemència—no li fa cap nosa, ans li és necessària, la mímica facial que expressa estats d'ànima. Al ball americà, per contra—asèptic i esterilitzat, deshumanitzat—en el qual el cos i les cames són molt més importants que el rostre, i per al qual l'expressió anímica, la mímica facial li fa més nosa que servei.

John Bux ho ha comprès. I el seu rostre—absent i llunyà, inexistent—no ens desborda ni ens distreu, i ens permet de lliurar-nos sense obstacles als que expressa el seu llenguatge corporal.

Hi ha la dansa que és, sobretot, bella actitud. L'art sublim de Vicente Escudero, per exemple. Tothom recorda les parades brusques del gitano genial, seguides de poderoses *détentes*, nervioses i felines. «Es un arc vivat, els gestos del qual arrenquen de sobte com fletxes, amb rapidesa i precisió, vivacitat i domini», ha dit Louis Léon-Martin. Tothom recorda aquells moments immobils de l'Escudero, clavats a terra en una meravellosa pose d'alta plasticitat. Belles actituds. Figures belles. L'art de John Bux, per contra, és essencialment moviment. El moviment continu, el dinamisme trepidant. El seu cos vibra i s'agita constantment, animat d'aquella mena de *trémoussment* rítmic de la gent de color, que ha fet dir al car Garcia Lorca, arribat de Nova York, que el negre es treu la música fins i tot de les butxaques.

El cos de John Bux, com el d'un veritable *pantin* de cautxú, teixeix i desteeix damunt la línia trencada dels ritmes de jazz les més inversemblants contorsions, les més inesperades desarticulacions, les pitjors acrobàcies. I tot sense accentuar, sense apoiar. Indicant, únicament. I tot sense esforç aparent. Dissimular l'esforç. Heus ací la preocupació capital de Hal Sherman, el creador del gènere. «Fer totes les coses com si no hi hagués esforç. Quan ballo amb esforç, tot se'n va a rodar. El meu vestit és flotant perquè ha de donar el ritme sense apoiar», deia el gran fantasista a Maurice Verne. Dissimular l'esforç. Heus ací una de les conquestes més legítimes del music-

hall. El públic no té idea de l'esperit de sacrifici i de la tenacitat, de la fèrria voluntat, que calen a l'acròbata, a la ballarina, per aconseguir la *mise au point* de llur treball. El circ, el music-hall, com la boxa, més que la boxa, són una magnífica escola de voluntat. L'entrenament d'un Rastelli, per exemple, és molt més dur que el d'un Girónès. El públic no té idea del treball de presidari al qual s'han de lliurar l'acròbata, la ballarina, per a muntar llur número, i tota la dosi de voluntat que han de posar

El català John Bux

en joc per a domar la matèria, reduir-la a la impotència, i presentar després les performances més considerables sense esforç aparent i amb el somriure als llavis. «El que em plau—diu Jean-Louis Vaudoyer en parlar dels acròbates—és una dificultat llargament combatuda, finalment vençuda, i presentada després sota la màscara cortès i amable del plaer i del caprici.»

En aquesta difícil facilitat on radica l'encís més pur de l'art de John Bux.

SEBASTIÀ GASCH

LA MUSICA

Conxita Supervia

Poques vegades el Palau de la Música Catalana en un diumenge a la tarda ha pogut aplegar una quantitat de públic brillant com el propi diumenge. Era una cosa temptadora per un cronista de societat. Però el nostre ofici és merament de crític musical, i encara gràcies, de manera que deixarem per a plomes més ben tallades que la nostra la relació de l'espectacle de la sala.

Conxita Supervia va cantar un extens programa; tres parts de música comprenent des de Mozart a Mompou. En totes les peces vam poder admirar la seva veu extensa i ben timbrada, l'excel·lent escola i la cura de l'estil. Particularment excel·leix en aquelles composicions de caràcter alegre i tendre amb una punta de malícia.

Aquesta contralt és una de les més intel·ligents conreadores de música de concert que hàgim sentit. Té el sentiment innat del detall i de l'acabat de la dicció. Posseeix el gest que marca amb justesa la intenció de les paraules. A més, té un aplom perfecte i aquell element imponderable de suggestió que acaba d'assegurar el domini del públic.

Els autors que va cantar gairebé tots ja són coneguts del públic de Barcelona. Exceptuem-ne Pizzeti, del qual oïrem una melodia feta sobre una poesia de D'Annunzio. Es tracta d'una *Pastoral* feta amb una cantarella arcaïtzant, tractada un xic a la francesa—més de Fauré que de Debussy. Es treta amb molt bon gust i neta de dissonàncies. S'adapta perfectament a la lletra de Gabriele d'Annunzio.

La cançó de G. Duran, compositor d'origen català criat a Canàries, s'enllaça perfectament amb la tendència de Falla. Un xic més nerviós, però. Pertany a l'escola popularista-refinada que tan sòlid prestigi té enllà de l'Ebre, d'ençà que Albéniz, nat a Puigcerdà, va inventar-la. Falla en aquests moments n'és el gran Pontífex, i G. Duran sosté dignament la tradició de tan eminents artistes.

Les cançons dels nostres Samper i Mompou foren molt ben rebudes per l'auditori. La de Samper posseeix una gran elegància de línia i l'acompanyament molt ben escrit i feliç de ritme i figura. La de Mompou, una gran tendresa lírica i el refinat pessigolleg de les harmonies. A base de no voler personalitzar-se, Mompou és dels nostres compositors més personals.

Com diem més amunt, Conxita Supervia sabé trobar l'estil que calia per dir totes aquestes composicions, tan diverses entre si d'esperit i d'escola.

I, encara que no sigui ben bé el nostre comès, sigui'n lícit d'expressar la nostra enhorabona als organitzadors del concert pel gust i la intel·ligència amb què ha estat duta a cap la propaganda.

A veure si hom en pren exemple. Hi guanyaran els artistes i l'art.

G. M.

UFA
i
Fritz
Lang

creadors
de
Metró-
polis
presenta-
ran des
de

dilluns,
dia 2
de març

simultàniament en

CAPITOL
i
KURSAAL

el film

La mujer en la Luna

Una realització de vanguardia, amè i orientat en la famosa novel·la de Juli Verne.

Aquesta pel·lícula no conté ni cabarets, ni escenes de revista, ni toaletes.

FÉMINA

EL PRESIDIO POR JUAN DE LANDA-JOSE CRESPO

PRODUCCIÓ EN
ESPANYOL DE

Metro Goldwyn Mayer

CONXITA SUPERVIA

L'eminent cantant catalana que, després d'haver fet triomfar les nostres cançons per tot Europa, dona el seu darrer concert a Barcelona, amb un programa realment extraordinari

AVUI DIJOURS NIT, AL

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

CAMISERIA

F. Vehils Vidal

32-Avinguda Portal de l'Angel-34

7, Plaça Universitat, 7

REBAIXES EN TOTES LES
SECCIONS DE LA CASA

LES ARTS i DISCOS

EXPOSICIONS

Rafael Llimona

A la Pinacoteca del Passeig de Gràcia aquest pintor ens mostra la seva producció anual, i cada any nosaltres l'esperem amb una confiada atenció, refiats com estem que seguirà responnent a la nostra confiança.

J. Commeleran. — Dibuix colorit

Això, potser és perillós de dir, ja que la producció d'un artista pot sofrir—com les altres activitats humanes—els seus alts i baixos. Però, ara com ara, l'obra de Rafael Llimona és manté en un diagrama clarament ascendent.

Aquesta evolució progressiva ha arribat a situar Rafael Llimona en un dels llocs més sòlids entre les darreres promocions de pintors que han aparegut en el nostre país.

Crec no cometre cap indiscreció en anotar que a tots els components del Jurat del concurs «Barcelona vista pels seus artistes», el quadro enviat al concurs de Llimona, els causà una excel·lent impressió. Remarco el fet, perquè la formació d'aquest Jurat era bastant heterogènia. I d'això se'n podria treure la conseqüència que en l'art de Llimona hi ha filtracions de diverses tendències pictòriques, i, potser, seria bastant encertat. Però, hi hauríem d'afegir que totes aquestes possibles filtracions les assimila, tot seguit, el seu privilegiat temperament. D'altra banda, fixeu-vos, que Rafael Llimona no ha passat pel cubisme, ni per l'expressionisme, ni, gairebé, pel fauisme, i, no obstant, sembla com si s'hagués apropiat de les seves recerques. El cas d'aquest pintor és, doncs, el d'una adquisició provocada, essencialment, per l'instint.

Llimona no pot satisfer ni els acadèmics ni els avant-guardistes. Pels primers té massa sensibilitat, i pels segons és massa pintor pictòric.

El fill d'una família d'artistes segueix la tradició, amb una nova aportació excel·lent.

Joan Commeleran

Commeleran, en la seva segona exposició, celebrada a la Sala Badrinas, ha corroborat l'interès despertat, l'any passat, amb la primera. L'obra d'aquest pintor està, amb tot, en plena formació. Però, encara que la fruita sigui verda, hom pot apreciar la seva bona qualitat, i preferir l'aspir primerenca a la saturació de la maduresa.

Deixant l'Agricultura a una banda, limitem-nos a les principals característiques que ens presenta la pintura de Commeleran.

Per una banda tenim un lirisme instintiu, pel qual acusa les essències més imprevisibles del model, i per l'altra, una digitació àgil i nerviosa que s'escapa, massa sovint, cap a una interferència perillosa. Sembla com si la mà de Commeleran no es deixés imposar les inevitables limitacions del fet pictòric, i per

això en certs fragments apareix un desordre confusionari.

Si Commeleran no fos dotat, aquest desordre podria mitigar la seva obra; però com que sortosament té l'instint pictòric, creiem, més aviat, que, a no tardar, serà, precisament, de les troballes d'aquesta fuga que en sortiran les qualitats més estimables.

Sigui com sigui, l'actual producció d'aquest artista és ja prou consistent per assenyal-la com una bona adquisició de la jove pintura catalana.

I més que en la pintura, Commeleran excel·leix en el dibuix. En el paper, sembla que no estigui tan cohibit, per la tècnica, com en la tela; els dibuixos són molt més espontanis i molt menys enfargats.

Pere Sánchez i Genar Lahuerta

En l'aristocràtica sala de Casa Llibre exposen aquests dos artistes valencians ja coneguts del nostre públic. L'opinió que teníem d'aquests pintors gairebé no s'ha modificat per la present exhibició de les seves actuals obres. El sentit de les seves pintures és el mateix, encara que, avui, la interpretació sigui, pictòricament, de major consistència.

Sánchez i Lahuerta—cada un dintre la seva visió personal—operen sobre el decorativisme estilístic, amb quatre gotes de transcendentalisme en el primer i de caricaturisme en el segon.

Quan en aquest formulisme no hi ha un gruix de certa consistència pictòrica que el suporti, pot decaure a un limitat cartellisme, i aquest és el perill, massa persistent, en l'obra dels nostres distingits visitants.

Hem anotat, en una altra ocasió, la nostra simpatia per l'alliberació de la jove pintura valenciana del seu sorollisme, en la qual aquests dos artistes són els apòstols. Però, després d'haver trencat uns motllos, cal vigilar de no estancar-se en uns altres.

Per això, esperem, encara, un cert dia, que Pere Sánchez i Genar Lahuerta arconaran els seus preconcebuts decorativismes per encarar-se amb la Pintura.

MÀRIUS GÍFREDÀ

Pas a la jove pintura

Diffícilment podem creure en les sorpreses dels concursos públics, essent com són els seus resultats sempre prèviament coneguts i, per tant, previstos; aquesta vegada, però, no ha estat així. El resultat del concurs «Barcelona vista pels seus artistes» es pot dir que no l'esperava gairebé ningú; pertanyent el premi de l'Ajuntament a aquella primera mena de resultats, els previstos, és al premi Francesc Cambó que ens referim, adjudicat al pintor Bosch-Roger.

No hi ha pas dubte que assistim a uns moments de molt, moltíssim interès. L'èxit d'En Bosch-Roger, el primer amb caràcter oficial de tota la seva generació, representa per a nosaltres una època que finalment s'imposa i foragita totes les que la precediren i s'esforcen encara a mantenir-se a nivell.

El conferiment a En Bosch-Roger de la majoria d'edat en l'art, envellaix per oposició una quantitat considerable de pintura, i això és molt important, transcendental. La pintura d'En Bosch-Roger és una pintura que ha madurat sense haver de claudicar en res, s'ha perfeccionat per ella mateixa, s'ha preocupat sols de donar cada vegada més perfectes, més bells, més sensibles els resultats d'una visió primer tèrbola, després apassionada, de fauve, i finalment, clarificada per la pròpia llum interior de la raó.

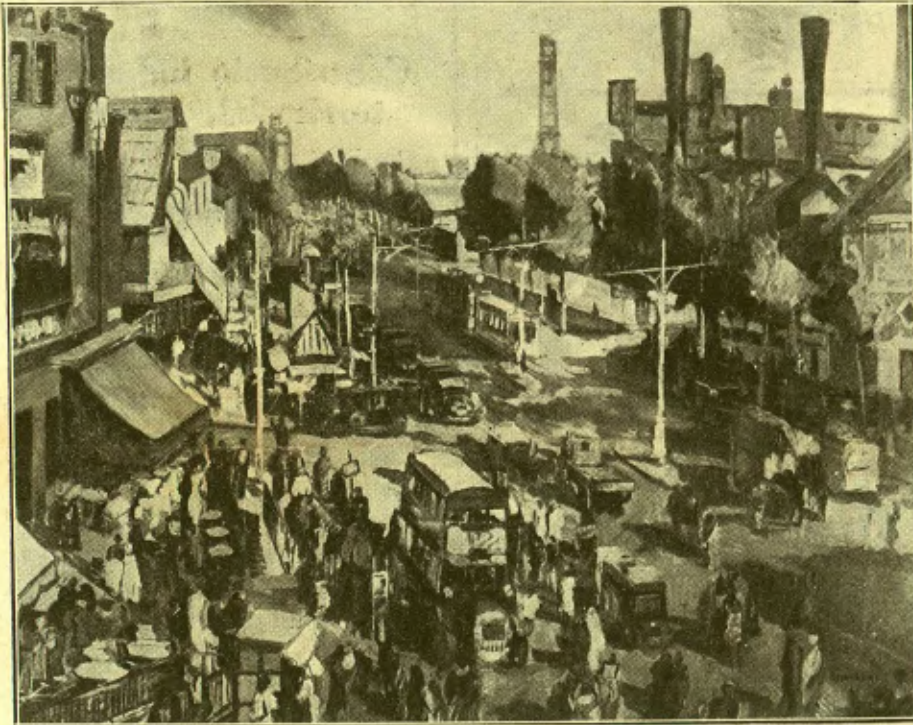
La personalitat d'En Bosch-Roger l'hem de buscar en el carrer, de cara al quotidià espectacle de la urbs, i veurem com una adolescència càotica, en plena llibertat—última deixalla romàntica de fi de segle—, ha estat retrobada gràcies al gust innat de l'artista per les coses populars, quasi demagògiques, que han sabut restituir, en justa correspondència, l'esperit un xic dispers del pintor.

Observant el natural i fiant-se sols de la intuïció, magnífica intuïció la seva, que ha estat per a ell com l'àngel custodi dels artistes escollits, inicià En Bosch en les seves teles aquella visió densa, sintètica i sobretot pictòrica, de matisacions i untuositats tan sensuais; camí del qual no havia d'apartar-se ja fins ara, en l'última tela, la guanyadora del concurs.

Encara que la pintura d'En Bosch-Roger caigui dins la classificació de fauve, no creiem pas que París hagi tingut gran influència sobre d'ell. Quan per l'any 1920, després d'alguns estalvis, hi anà per primer cop, tenia ja En Bosch el seu temperament de pintor completament clos, ple, com una fruita, de la seva pròpia saba. Gràcies a això no l'hem vist mai dubtar i molt menys fer marxa enrera. Es de suposar, doncs, que en el seu contacte amb la pintura fauve francesa, En Bosch-Roger, més que un mestratge, hi degué veure una coincidència.

Aquest jove artista és tot un exemple de tenacitat. De primer antuvi, mil camins, igualment fàcils, se li oferiren per a esdevenir promptament un pintor cotitzat, però ell, no volent trair les seves personals conviccions, s'estimava més no vendre cap tela ni cap dibuix; i això durà anys i anys, i avui, com qui diu, encara perdura aquella idea del pintor revolucionari—ell, tan normal, tan, si es vol, primari—, que per a molts és un trasbalsador del *modus vivendi* de la pintura catalana contemporània, en general tan tímida i poc personal. El fet que se li hagi donat el premi Cambó i no el de l'Ajuntament—encara que siguin quantitativament iguals—, ho demostra a bastament; i, per tant, l'obra d'En Bosch-Roger és ben digna d'ésser al Museu.

Fins fa poc més d'un any, restava encara

Bosch-Roger. — El Paralel

En Bosch-Roger se sap de cor tots els secrets dels vells carrers barcelonins, sobretot dels que l'amoixaren de petit, els humits i foscos carrerons del barri vell, la proximitat al port, la qual ha deixat al nostre artista aquest simpàtic aire de facècia i un manifest decantament per als gustos mariners.

En aquest ambient transcorregué la seva infantesa de noi de carrer, fent «pedrades» amb xicots d'altres barris, o bé, amb molta gatzara, capussant-se en les olloses aigües, irisades, del port.

Devia tenir quinze anys quan ingressà en les classes de dibuix, nocturnes, de l'Ateneu Obrer; coincidí amb ell Francesc Domingo, Camps-Ribera, Apelles Fenosa, Daura, Màrius Vives, Alfred Sisquella i Josep Pous, fill del conegut autor J. Pous i Pagès, noms que avui dia es còtizen en el nostre mercat.

Si de petit ja, de manera tan indòmita, conegué En Bosch la llibertat, mai podria avenir-se a cap disciplina escolar; així, doncs, veurem com poc després vingué un llarguíssim període de transhumant treball, del qual són testimonis tantíssims apunts i notes preses, ja sigui des del moll, com en els cafès cantants, music-halls, fires i, preferentment, pels recons tristos i desolats dels suburbis barcelonins.

A la Plaça de les Beates, en un taller llogat a mitges amb el pintor Daura, començà En Bosch-Roger d'una manera rudimentària a expressar aquest particularíssim concepte del món sensorial i fenomènic de la seva pintura; visió meravellada que conserva Bosch-Roger encara de quan sols els sentits—no la raó—governen les nostres primeres impressions.

En Bosch-Roger un pintor obscur, quasi desconegut, admirat solament dels seus amics, d'aquesta generació que l'envoltà, infonent-li confiança en ell mateix, que avui fa seu aquest triomf, i gràcies a ella queda doncs definitivament entronitzada.

L'exaltament d'aquest pintor representa, per dir-ho així, la primera pedra d'una nova acadèmia, una acadèmia on els principis més dissolvents han pogut assolir la maduresa. Per dir-ne algun nom, si aquest no fos tan desprestigi, en diríem *neo-mediterrània*.

La Plaça Antoni López i Paralel són dues mostres completes d'aquesta escola; la primera representa la cristallinitat de la primera època, plena de turbulències i foscor, de pintura densa, pessimista. En podríem dir també l'època primitiva d'aquesta nova escola; l'altra, el Paralel, és el primer pas d'una nova tendència en la mateixa pintura; la primera forma un parentesi que queda clos amb la darrera obra presentada al concurs; la segona, lluny encara d'atènyer la perfecció d'aquella, representa, però, la renovació fecunda, oberta a totes les possibilitats; més optimista—havent suprimit de la paleta el vermell—, els blaus i els verds s'han tornat ingrats; els volums, ponderats uniformement per la llum d'un equilibrat impressionisme, han deixat aquella pesantor, aquell alt sentit de la gravitació dels cossos que feien de la seva pintura una exaltada expressivitat de la terra, d'aquesta terra nostra, tan concreta, roja i sensual i de la qual el nostre pintor, aquest cop, espontàniament, se'n ha evadit per a superar-se a ell mateix. Una sensacional victòria ha estat el preu d'aquesta evasió.

MACIÀ PASQUAL

DISCOS

El gramòfon i la ràdio

Fins l'any 1924 només es podia obtenir música, sense coneixements de tècnica instrumental, amb dos mitjans: el gramòfon i els pianos mecànics.

La instal·lació de les primeres emissores i la possibilitat de captar-les amb mitjans a l'abast de tothom, varen fer deixar de banda i arrearar durant aquell temps els gramòfons, principalment, puix que era de casa estant on arribava la música que fins llavors només es podia obtenir amb els discos, i la pianola durant algun temps encara va perdurar.

La revifalla del gramòfon, però, que més havia sofert, aviat es va fer notar. Els programes de les emissores, a estones per manca d'una organització econòmica que els pogués donar certa estabilitat i ajut, i molt també per voler assolir un eclecticisme que acontentés a tothom, no han tingut interès i el temps, d'altra banda, ha fet perdre la novetat i la sorpresa que proporcionava l'invent.

El que dona vida al gramòfon, el disc, ha tingut diversos perfeccionaments en la seva fabricació, el principal dels quals ha estat l'aplicació per gairebé totes les cases productores de l'enregistrament elèctric i haver incorporat els bons artistes i la bona música. Amb això ha desaparegut molta de la prevenció que els amateurs de música tenien contra d'ell.

Els pianos mecànics, en canvi, a poc a poc s'han deixat de sentir i únicament resten en algun local públic en el qual les despeses d'adquisició no han estat compensades per l'amortització ràpida d'aquesta màquina.

El gramòfon i la ràdio tenen ambdós el mateix fi: fer arribar la música a la llar. El públic també és el mateix i potser un esperit de selecció trobaria abans una certa cultura musical més desenrotllada en l'oïent de discos que en el d'emissions de ràdio. A tots dos mitjans i a llur gran difusió d'avui dia devem el gran bé que les persones que no tenen una gran disposició per al piano o una gran voluntat, pleguin i el tanquin i facin rodar un disc o connectin l'altaveu, i no hi ha per què posar el crit al cel, puix els pianistes no mancaran, ja que de vocacions decidides no se n'esgarria cap.

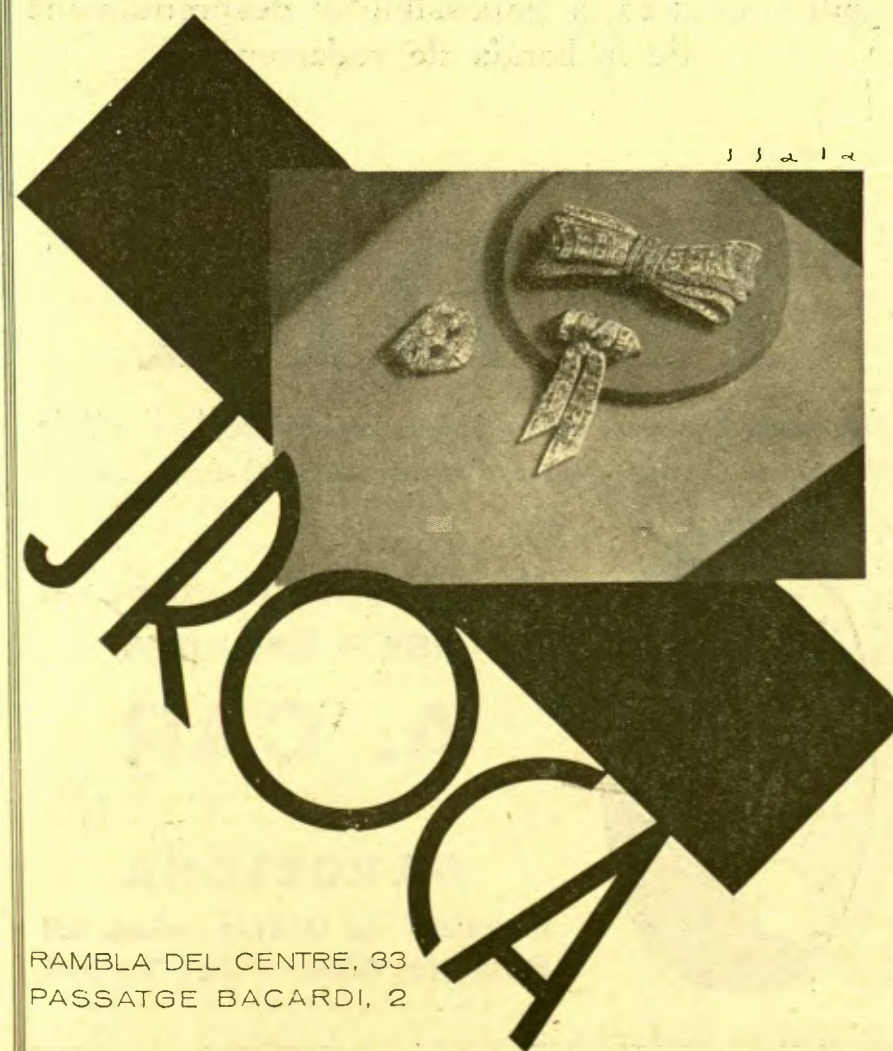
Actualment pot dir-se que el gramòfon i la ràdio es completen l'un a l'altra. El disc és quasi la vida de moltes emissores de ràdio, els programes de les quals viuen de precari dels discos. Tant és així que són molts els venedors de discos que es playen d'aquest fet, al·legant una possible disminució en la venda d'aquests. La diferència de venda potser hi sigui, però en aquest cas el problema es redueix a estudiar l'oportunitat de radiar discos d'actualitat en gran nombre, com esdevenia amb la música frívola, i que es suprimeixi la prioritat que s'observava fins ara a favor de les emissores d'aquí en radiar discos abans que aquests fossin a les botigues de venda. Però el que crec és que és un error pensar que sentir per l'altaveu un disc pugui portar a la decisió de no adquirir-lo. Tanmateix el botiguer no ven cap disc que no el faci sentir primer, i precisament la ràdio és l'únic mitjà per a obtenir aquesta excel·lent propaganda del disc, que només és possible amb una difusió ben extensa.

D'altra banda, el perfeccionament de fabricació assolit amb els aparells de ràdio ha portat una clientela formidable al disc que abans només tenia oïents en petits auditoris, però que amb els moderns amplificadors ha fet arrearar els pianos mecànics. L'adquisició del disc amb un bon aparell elèctric té la virtut de reproduir els elements que l'integren amb una fidelitat no coneguda amb els aparells mecànics.

Això dit, cal afegir, de passada, alguna cosa sobre l'anomenada reproducció elèctrica de discos i encarar-se davant de la propaganda dels constructors de receptors elèctrics de ràdio modestos que l'ofereixen amb la possible connexió d'un *pick-up* que, substituint el diafragma de mica o metàl·lic dels gramòfons, capta les sinuositats de la placa per a portar-les a l'altaveu travessant el circuit amplificador de l'aparell. Jo no sé què és pot anar a cercar amb els altaveus magnètics, i especialment amb aquells que en el mercat són oferts a baix preu. Només amb altaveus dinàmics de molt difícil construcció i de perfecció assolida—només per molt comptades marques pot obtenir-se una bona audició; però per això cal un amplificador d'una potència bastant més intensa que la dels aparells de ràdio d'un preu raonable. Amb un modest portàtil s'obté millor resultat que amb aquestes combinacions ridícules i alhora cares, que només comporten una complicació inútil. A la sonoritat de les modestes «maletes» que ofereixen les cases de gramòfons, potser se li pugui fer algun retrat quant a cruïra i timbre metàl·lic, però en els altaveus senzills magnètics, en canvi, les pertorbacions inherents a l'amplificació elèctrica no són compensades per la sonoritat, que en moltes ocasions apareix deformada i sense cap similitud de timbres.

J. A. GRAU

EL JOIER DE MODA

RAMBLA DEL CENTRE, 33
PASSATGE BACARDI, 2

La secretària.—La seva filla li vol enviar un petó per tel·lèfon.

El gerent.—No puc deixar la feina. Rebi'l vostre i ja me'l donarà després.

(The Passing Show, Londres)

BON COR

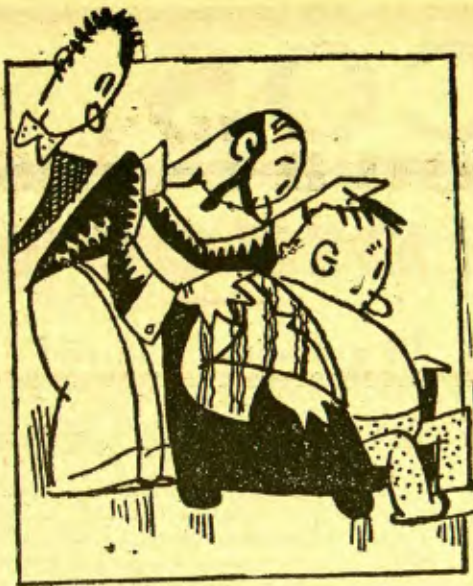
—Vaig haver de treure la cambra; va pegar el gos perquè havia mossegat el nen.

(London Opinion, Londres)

raspalls per a tots els usos
articles de neteja — objectes per a presents

rambla de catalunya, 40

—Quin furúncol! Es el més gros que he vist en la meua vida! Es un cas extraor-

—Es un furúncol de no res, però, sabeu?, s'ha d'afalagar el client.

(Dimanche Illustré, París)

La modista.—Es aquí que em fa mal, senyor doctor.

(The Boulevardier, París)

—Ahir et vaig deixar dos ous i només me'n tornes un.
—Ai! Segurament m'he equivocat tot comptant.

(Lustige Kölner Zeitung, Colònia)

AFISA

Laietana, 18, pral., B

Director

Carles Ossorio

Autoritzacions per a noves indústries

Noves instal·lacions canvis i trasllats

Certificats de productor nacional

Contribució industrial territorial, utilitats

Expedients de protecció de l'Estat

Representant especial a MADRID

Anunciar

MIRADOR

és donar a conèixer un producte per tot Catalunya

AIGUA DE ROCALLAURA

LA DEU MÉS RICA DEL MÓN

Si vostè pateix d'Albuminúria, Litiasi úrica (mal de pedra), Bronquitis parenquimatoses, Nefritis crònica, es curarà radicalment amb

AIGUA DE ROCALLAURA

S'expèn en ampolles de litre i mig i en garrafons de vuit litres

Distribuidors generals

FORTUNY, S. A.

Carrer Hospital, 32 i Salmeron, 133

mobles urrutia

dormitoris, menjadors, rebedors, etc.

pisos complets des de 1.000 pessetes

facilitat de pagament a preus al comptat

carme, 14

(tocant a les ramblas)

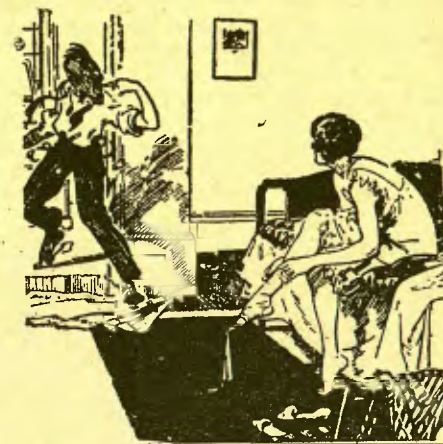
—Aguanta'm aquest clau, Joan. Amb la meua poca vista tinc por de clavar-me un cop de martell al dit.

(Punch, Londres)

—Dimoni! Aquí sí que no em posaran cap multa!

(Le Pêle-Mêle, París)

—M'he empassat el botó del coll!
—Ja era hora que algun dia sabessis on és.

(Judge, Nova York)

¡NERVIOSOS!

Prou de patir inútilment, gràcies a les acreditades **GRAGEE POTENCIAL DE DR. SOIVRÉ** que combaten d'una manera còmoda, ràpida i eficaç la

Neurastenia, Impotència (en totes les seves manifestacions), mal de cap, cansament mental, perdut de memòria, vertigens, fadiga corporal, tremolors, dispepsia nerviosa, palpitations, histerisme i trastorns nerviosos en general de les dones i tots els trastorns orgànics que tinguin per causa o origen esgotament nerviós.

Les Gragees potencials del Dr. Soivré,

més que un medicament són un element essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós, regenerant el vigor sexual propi de l'edat, conservant la salut i prolongant la vida; indicades especialment als esgotats en la seva joventut per tota mena d'excessos, als que verifiquen treballs excessius, tant físics com morals o intel·lectuals, esportistes, homes de ciència, financers, artistes, comerciants, industrials, pensadors, etc., aconseguint sempre, amb les Gragees potencials del Dr. Soivré, tots els esforços o exercicis fàcilment i disposant l'organisme per reprendre'ls sovint i amb el màxim resultat, arribant a l'extrema vellesa i sense violentar l'organisme amb energies pròpies de la joventut.

Basta pendre un flascó per convèncer-se'n

Venda a 5'50 ptes. flascó, en totes les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i Amèrica

NOTA.—Dirigint-se i tramitant o's ptes. en segells de correu per al franquèig, a Oficines Laboratoris Sòkatar, carrer del Ter 16, Barcelona, rebreu gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament i tractament d'aquestes malalties.

A les deu notabilíssimes característiques que determinen l'extra qualitat del neumàtic

INDIA

Superior al millor

cal afegir avui la nova patent

"Sawtrooh Tedlock"

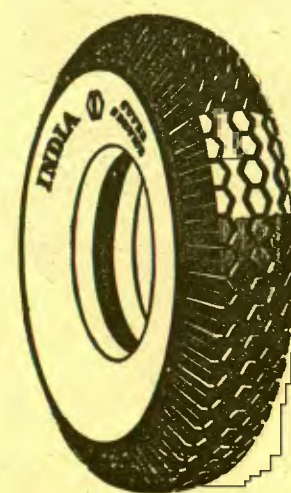
(Pany de dents de serra)

amb la qual es fa impossible el desprendiment de la banda de rodament

Les patentades característiques

INDIA

fan possible la fabricació en exclusiva de l'article de la més alta qualitat que la indústria coneix

Representant general per a Espanya

A. CAR

BARCELONA

Passeig de Gràcia, núm. 99
Rosselló, 234 - Telèf. 73992

Societat Espanyola de Carbur Metàl·lics

Correu: Apartat 190
Telèf.: "Carburos"

BARCELONA
Mallorca, 232

Telèfon 73013

CARBUR DE CALCI; Fàbriques a Berga (Barcelona) i Corcubion (Corunya) :: OXIGEN 99% DE PURESA, Fàbriques a Barcelona, València i Còrdova :: ACETILEN DISSOLT, Fàbriques a Barcelona, Madrid, València i Còrdova :: FERRO MAGNESI i FERRO SILICI :: SOCARRIMAT i SECAT de fils i peces seda, cotó i altres teixits :: CALEFACCIÓ INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica :: GENERADORS, BUFADORS, MANOMETRES, materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA

PRESSUPOSTOS, ESTUDIS, CONSULTES I ASSAIGS, GRATIS

Suscriviu-vos a **MIRADOR**

Pelai, 62. - BARCELONA

BUTLLETI DE SUBSCRIPCIÓ

El Sr.

que viu a

carrer

n.º

es subscriu a **MIRADOR**

pel preu fixat de **2'50 ptes. frimestre.**

de

de 193

Signatura